

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Karolína Pechová

Název práce: ŽRALOK JAKO KULTURNÍ KONSTRUKCE

Vedoucí práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

Oponent práce: PhDr. Barbora Půtová

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

TÉMA PRÁCE:

Předmětem diplomové práce Karolíny Pechové je teoretická analýza žraloka jako biologického živočicha i kulturní konstrukce. Ústřední hypotézou, která prostupuje celou prací, je autorčino přesvědčení, že na žraloka je možné pohlížet jako na znak, který se proměňuje v čase a prostoru. Diplomantka správně poukazuje na skutečnost, že žralok se stal v mnoha světových kulturách symbolem, který vypovídá o vztahu lidí k přírodě i transcendentnímu světu mýtů a kulturních narací. Z tohoto hlediska je možné ocenit již samu volbu tématu. Žraloku byla dosud věnována pozornost z perspektivy zoologie. Kulturologická analýza fenoménu žralok jako specifického semitického textu v kontextu konkrétních kultur ale dosud takto komplexně nebyla provedena ani v české, ani v cizí odborné literatuře. Z tohoto hlediska lze na práci pohlížet jako na originální příspěvek k výzkumům inspirovaným symbolickou antropologií, která se programově pokouší interpretovat objektivní realitu prostřednictvím sdílených symbolů a významů, které jí příslušníci dané kultury připisují.

KONCEPCE PRÁCE:

Práci tvoří čtyři, relativně samostatné kapitoly, ve kterých autorka z různých úhlů pohledu analyzuje různé biologické a sociokulturní dimenze žraloka. V intencích současné kulturologie programově uplatňuje interdisciplinární přístup a při zpracování konkrétních tématických okruhů využívá poznatky různých společenských věd. V první kapitole analyzuje žraloka jako biologickou entitu z perspektivy zoologie z důrazem na význam tohoto živočicha

v kontextu mořského ekosystému. Současně upozorňuje na negativní důsledky, které by mohlo mít vyhubení žraloka pro fungování potravních řetězců ve světových oceánech. Ve druhé kapitole autorka obrátila svoji pozornost na analýzu žraloka jako kulturní konstrukce, zejména deskripci a rozboru motivů, které lidi vedou k tomu, že žraloka nechápu nebo nenávidí. Z antropologické perspektivy jsou velice podnětné zejména diplomantčiny interpretace žraloka jako symbolu v tichomořských kulturách a kulturách západních. Třetí kapitola je věnována analýze podílu médií ve vytváření obecně sdíleného názoru na žraloky v západní kultuře. V ohnisku autorčina zájmu se tak objevují hrané a animované filmy, které výrazně přispěly k mýtizaci žraloka jako nebezpečné a vražedné bytosti. Logickým vyústěním celé práce je kapitola věnovaná žraloku jako reálnému nebezpečí. Obecně je možné konstatovat, že autorka splnila cíle, které si stanovila a co více, dokázala přivést čtenáře k hlubšímu zamyšlení nad etickou dimenzí vztahu člověka a žraloka. Z tohoto hlediska se jí podařilo originálním způsobem přispět k diskuzím na téma příroda versus kultura. V této souvislosti se nabízí otázka, zda bude autorka na tématu dále pokračovat a nerozšíří jej například do podoby rigorózní práce.

HODNOCENÍ PRÁCE:

1 = nejlepší. 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce	1	2	3	4	5
2. Volba vhodné metodiky	1	2	3	4	5
3. Splnění cílů práce	1	2	3	4	5
4. Odborný přínos práce	1	2	3	4	5
5. Originalita práce	1	2	3	4	5
6. Struktura práce	1	2	3	4	5
7. Práce s daty a informacemi	1	2	3	4	5
8. Postup řešení je logický	1	2	3	4	5
9. Klíčová slova vystihují obsah	1	2	3	4	5
10. Členění textu do odstavců a kapitol		1	2	3	4

11.	Práce s odbornou literaturou	1	2	3	4
	5				
12.	Srozumitelnost textu (úroveň jazykového zpracování)	1	2	3	4
	5				
13.	Přesnost formulací	1	2	3	4
	5				
14.	Práce s odborným jazykem	1	2	3	4
		5			
15.	Formální zpracování a grafická úprava	1	2	3	4
	5				

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Bude autorka na tématu dále pracovat. Cítí jako užitečné rozšířit stávající práci a pokud ano, jakým směrem se bude práce dále ubírat?

Jaký osud čeká žraloky s ekologické perspektivy? Hrozí jejich vyhubení a následné negativní dopady na ekosystém moří a oceánů?

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce po stránce formální i obsahové splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Autorka standardním způsobem formulovala cíle své práce a zvolila vhodnou metodiku zpracování. Odborný přínos práce je možné vidět jak v důsledné snaze o uplatnění interdisciplinárního přístupu, tak ve volbě témat, která jsou v naší odborné literatuře téměř nezpracovaná. Autorka prokázala značné teoretické zázemí i výrazné osobní zaujetí tématem. Správně pracovala s odbornou literaturou i poznámkovým aparátem. Práce má logickou strukturu, která poskytuje relevantní bázi pro uplatnění kulturologické interpretace.

Doporučuji k obhajobě.

V Praze 1.2.2011

PhDr. Václav Soukup, CSc.